

Eco-Packaging บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

จากแคมเปญรณรงค์ **งดใช้ถุงพลาสติก** ที่มีมาตรการให้ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้องดแจกถุงพลาสติกหูหิ้วประเภทที่ใช้ครั้งเดียว ตั้งแต่เมื่อมกราคม 2563 โดยมีเป้าหมายเพื่อลดและเลิกการใช้พลาสติก รวมถึงการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ นับเป็นก้าวแรกของเส้นทางตามโรดแมปในการจัดการขยะพลาสติกในประเทศไทย ซึ่งก็ได้รับการตอบรับของผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี

แต่เมื่อเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา หรือ โควิด-19 ปริมาณขยะพลาสติกกลับมาพุ่งขึ้นสูงกว่าร้อยละ 60 (ข้อมูลสถิติจากการระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทย ระลอกที่ 1) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะพลาสติกจากการสั่งอาหารรูปแบบฟู้ดเดลิเวอรี่ เนื่องจากวิถีชีวิตที่ต้องเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนหลีกเลี่ยงการออกนอกบ้าน และการทำงานที่บ้าน (Work from home) ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไป ต้องพึ่งพาธุรกิจฟู้ดเดลิเวอรี่มากขึ้น ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องใช้บรรจุภัณฑ์เป็นพลาสติก อีกทั้งร้านค้ายังงดรับภาชนะใช้ซ้ำที่ลูกค้านำมาเอง เพื่อความปลอดภัยจากการติดเชื้อด้วยการสัมผัส

ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราสั่งอาหารเดลิเวอรี่ มา 1 ครั้ง จะมีขยะที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นกล่องใส่อาหาร ฝาปิด ซ้อนซ้อน ถุงเครื่องปรุงรส และถุงหิ้ว อย่างน้อย 6-7 ชิ้น หรือแม้แต่การสั่งกาแฟ 1 แก้ว จะเกิดขยะพลาสติก อย่างน้อย 4 ชิ้น จากแก้วกาแฟ ฝาปิด หลอด และถุงหิ้ว

ซึ่งแนวทางที่ผู้บริโภคจะช่วยลดการใช้พลาสติกลงได้ นั่นก็คือ การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ไม่ว่าจะเป็นถุงพลาสติก ซ้อนซ้อน หลอด ฯลฯ หรือหากจำเป็นต้องใช้ก็ควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและ/หรือมีการใช้ซ้ำ (reuse) แต่นี่ก็เป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยลดปัญหาขยะจากพลาสติกในฝั่งของผู้บริโภค ซึ่งอาจจะเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ

ฉะนั้นการแก้ปัญหามะพลาสติกจะต้องมองไปถึงต้นตอของปัญหา นั่นก็คือฝั่งภาคผู้ผลิต ซึ่งในฝั่งของผู้ผลิตเอง ต่างก็ไม่ได้คำนึงนอนใจกับปัญหามะที่ปัจจุบันได้กลายเป็นประเด็นสิ่งแวดล้อมของโลกไปแล้ว ซึ่งหากศึกษาเทรนด์บรรจุภัณฑ์ในอนาคต เทรนด์หนึ่งที่มีการพูดถึงกันอย่างมาก ก็คือ Eco-Packaging หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

Eco-Packaging คืออะไร?

eco-packaging คือ บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ที่ผลิตออกมาโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นมิตรและปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการเลือกใช้วัตถุดิบในกระบวนการผลิต จากธรรมชาติที่สามารถย่อยสลายได้ หรือวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่

ข้อดีของ eco-packaging นอกจากเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุสินค้า และป้องกันรักษาคุณภาพสินค้าภายในแล้ว ยังสามารถบรรจุสิ่งของได้ทั้งร้อนและเย็น บรรจุของเหลวได้โดยที่ไม่รั่วซึม สามารถนำบรรจุภัณฑ์เข้าไมโครเวฟได้

โดยเฉพาะแนวโน้มของบรรจุภัณฑ์อาหารที่จะใช้แนวคิดเลียนแบบธรรมชาติให้มากที่สุด โดยนำหลักการของธรรมชาติมาประยุกต์ใช้กับบรรจุภัณฑ์ และพยายามลดการใช้สารเคมีในการผลิตบรรจุภัณฑ์ให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม และทำให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในความปลอดภัยมากขึ้น

วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ผลิตเป็น eco-packaging สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

- **Bio-Based** คือวัตถุดิบจากธรรมชาติ นำมาใช้ผลิตเป็นไบโอพลาสติก เช่น ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น
- **Fiber-Based** คือวัตถุดิบที่ทำมาจากไฟเบอร์หรือเส้นใยธรรมชาติ ซึ่งเป็นวัสดุที่ใช้เส้นใยมากที่สุด รวมไปถึงกากใยจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ได้แก่ ชานอ้อย ฟางข้าวสาลี ลิ้น ไม้ไผ่
- **Biomass** (ชีวมวล) คือ วัตถุดิบที่ได้จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น แกลบ เปลือกชานอ้อย กากปาล์ม ชังข้าวโพด

ตัวอย่าง eco-packaging ที่เริ่มมีใช้ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะใช้ในบรรจุภัณฑ์สำหรับอาหาร เช่น ภาชนะใส่อาหารที่ทำจากมันสำปะหลัง รำข้าวสาลี กาบหมาก ซ้อนส้อมจากไม้ไฟหรือกะลามะพร้าว กระจกบอกรน้ำหรือกล่องใส่อาหารไบโอพลาสติก ผลิตจากพลาสติกที่ย่อยสลายได้โดยธรรมชาติ แก้วกาแฟจากกากกาแฟ และแคปซูลใส่ซอสที่ทำจากสาหร่ายทะเล เป็นต้น

และยังมีธุรกิจประเภทอื่น ๆ ที่เห็นความสำคัญเรื่องสิ่งแวดล้อมและได้ปรับบรรจุภัณฑ์มาใช้เป็น eco-packaging เช่น หลอดดับเครื่องสำอางที่ทำจากกระดาษบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชลงในวัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ เพื่อนำไปปลูกเป็นต้นไม้ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการสินค้าและบริการต่างก็พยายามคิดหาทางแก้ไขปัญหายุ่งยากที่มากขึ้ทุกวัน ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการปรับมาใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม หรือ eco-packaging ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่น่าอกจากจะช่วยปกป้องรักษาคุณภาพของสินค้าแล้ว ยังเป็นการช่วยปกป้องโลกได้อีกด้วย.../*

Cr. <https://www.okmd.or.th/>

Cr. photo: ChatGPT Prompts

